

VÝTAH - RIS3 strategie Jihočeského kraje 2021- 2027

Verze: 04 / 2023 (mid term aktualizace)

**Schváleno Zastupitelstvem
Jihočeského kraje 22.6.2023**

*Projekt „Smart Akcelerator+ I v Jihočeském
kraji“ je spolufinancován Evropskou unií.*

CZ.02.01.02/00/22_009/0002822

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

1 Kontext a zaměření RIS3 strategie Jihočeského kraje

RIS3 strategie Jihočeského kraje (z anglického Research and Innovation Strategy for Smart Specialisation) spoluutváří základní rámec pro oblast **vědy, výzkumu a inovací s důrazem na orientovaný a aplikovaný výzkum**, který má v regionu potenciál pro tvorbu konkurenční výhody Jihočeského kraje. RIS3 strategie kraje (www.risjk.cz) je (stejně jako RIS3 strategie ostatních krajů) součástí **Národní RIS3 strategie** (www.ris3.cz).

1.1 Hlavní problémové okruhy / témata pro RIS3 strategii

- **Kapacity pro VaVal** (infrastruktura, vybavenost, podpůrné služby, lidské zdroje)
- **Odlíšné zaměření výzkumu a vývoje** firemního sektoru a zaměření výzkumu a vývoje veřejných výzkumných institucí
- Podpora **podnikavosti, iniciace vzniku start up a spin off firem**, vyšší využití venture kapitálu, crowdfundingu
- **Selektivní migrace** - ztráta talentů, podmínky pro zaměstnávání vzdělaných cizinců
- **Kvalitní lidé** - práce s talenty, spolupráce se školami – relevance vzdělávání, podpora kreativity a podnikavosti ad.
- Nedostatečná **kapacita rozvojových ploch / průmyslových zón** (i v návaznosti na rozvoji a zasedlování start upů)
- Rozvoj **transferu znalostí a technologií a vyšší komercializace** výsledků VaV činností
- Pomalý rozvoj infrastruktury a služeb pro **digitální transformaci**
- **Nižší míra zavádění a využití smart řešení** v rámci strategického plánování rozvoje měst a obcí
- **Marketing a komunikace** prostředí výzkumu, vývoje a inovací

1.2 Hlavní prioritní oblasti pro další období

- Pokračovat v **rozvoji infrastruktury a služeb pro VaVal**
- Realizovat **dílčí cíle a opatření v rámci Klíčových oblastí změn** (v gesci jednotlivých stakeholderů v regionu)
- Podporovat rozvoj **podnikového i veřejného výzkumu a vývoje v oblastech spadajících do domén specializace**
- Podporovat výzkum, vývoj a inovace v rámci **tradičních odvětví regionu** i v rámci **nově vznikajících nebo progresivních oborů**
- **Využít silnou pozici energetiky** (Jihočeský jaderný park ad.)
- Definovat a připravit dodatečné **průmyslové a rozvojové plochy pro rozvoj inovačních firem a firem zaměřených na produkci s vyšší přidanou hodnotou**
- Realizovat kroky pro **zvýšení atraktivity jižních Čech, jako místa pro uplatnění talentů a redukci selektivní migrace**. Zlepšit podmínky pro zaměstnávání vzdělaných cizinců.
- Podporovat **digitální a zelenou transformaci** (digitální transformace ve veřejném i firemním sektoru, taxonomie EU, oběhové hospodářství)
- Podpora start-upů prostřednictvím vytváření spolupracující start-upové komunity a nástrojů podpory

1.3 Klíčové indikátory pro sledování vývoje

- výše ukazatele **HDP regionu** v přepočtu na 1 obyvatele
- **výdaje na VaV** (v podnikatelském, ve vládním a vysokoškolském sektoru) a podíl výdajů na VaV v Jihočeském kraji na tvorbě HDP
- počet realizovaných účinných spoluprací výzkumných institucí s podnikatelským sektorem a/nebo veřejnou správou
- **Intenzita inovací** (podíl nákladů na inovační činnosti na celkových tržbách podniků)
- Počet **startupů a začínajících podnikatelů** podpořených regionálními nástroji podpory

(další monitorovací indikátory jsou uvedeny v části Klíčové oblasti změn)

1.4 Vybrané závěry ze situační analýzy oblasti VaVal

1.4.1 Hospodářství regionu

- **Až 9. místo mezi kraji dle HDP na 1 obyvatele**, produktivita práce o 14,1 % nižší než republikový průměr
- Vyšší podíl primárního a sekundárního sektoru, **druhý nejvyšší počet zemědělských podnikatelů**
- **Nejsilnější odvětví zpracovatelský průmysl a v něm „výroba motorových vozidel“** (téměř 40% podíl na tržbách zpracovatelského průmyslu)
- V kraji je vysoký **podíl tržeb podnikového sektoru vázaných na přímý vývoz** (62 %)
- **Cca 95-97 % firem je v majoritním vlastnictví českých majitelů**. Více zahraničních vlastníků **v příhraničních okresech** (PT, ČK, ČB, JH)
- **21 firem s tržbami 1-1,5 mld. Kč** (8 z nich německé vlastnictví - 38 %, 5 české vlastnictví - 24 % a 3 rakouské vlastnictví), **v kategorii s tržbami nad 1,5 mld. Kč je 27 firem** (7 rakouské vlastnictví, 5 německé, 3 francouzské, 2 nizozemské a 2 španělské)
- **50 největších subjektů vlastněných zahraničními vlastníky se na tržbách typických jihočeských sektorů** (zemědělství, lesnictví, zpracovatelský průmysl, výroba a rozvod elektřiny, doprava a skladování) **podílí odhadem asi 40 %**.
- **Významná energetika** (od 2015 kraj 2. největším výrobcem elektřiny), vznik **Jihočeského jaderného parku** (vývoj malých modulárních reaktorů).

1.4.2 Charakteristika VaVal v kraji

VÝDAJE NA VaV

- **Podíl kraje na výdajích do VaV celé ČR jen 3,0 %** (8. - 9. místo mezi kraji)
- **Nejvíce do VaV investuje podnikatelský sektor** (63% podíl)
- Výdaje na VaV ve vládním sektoru v JČK **patří mezi nejvyšší mezi kraji, za vysokoškolský sektor průměrné postavení (7. místo)**.
- **Nejvíce do VaV investují firmy nad 250 zaměstnanců** (nejvíce podniky v zahr. vlastnictví), nejvíce **zpracovat. průmysl** (90 % - nejvíce z krajů)

PRACOVÍŠTĚ a PRACOVNÍCI VaV

- V JČK je **143 pracovišť VaV**. Nejvíce jich je **podnikatelském sektoru (přes 80 %**, ale až 10 místo mezi kraji).

- **Vyšší podíl pracovišť VaV v kraji je v oblasti zemědělství** (cca 10 % podíl na počtu za celou ČR).
- Vyšší zastoupení v Jčk mají pracoviště **vládního (5. místo) a vysokoškolského (5. místo) sektoru. Počet pracovníků VaV vládního sektoru je 4. nejpočetnější** mezi kraji (přítomnost pracovišť AV ČR), ve vysokoškolském sektoru se pohybuje kolem 6. místa.
- **Od r. 2021 je nejvíce výzkumných pracovníků v podnikatelském sektoru** (souvislost např. s novým výzkumným centrem společnosti RBCB).
- Počet výzkumných pracovníků ve **vládním sektoru** v Jčk je dlouhodobě na **4. místě mezi kraji**. To je dáno zejména přítomností pracovišť AV ČR.

PATENTY, UŽITNÉ VZORY

- Patentová aktivita **dlouhodobě 4. nejnižší** (po Karlovarském a Ústeckém kraji a Vysočině). **Podíl na hodnotě za ČR 3 %** (v r. 2021 už 5 %).
- **Nejvíce patentových přihlášek v JČK je podáváno soukromými podniky** (platí i v jiných krajích ČR), stejně je tomu z hlediska platných patentů.
- Počet zapsaných užitných vzorů v JČK **klesá, s výraznějším poklesem v posledních 3 letech**.
- Velmi podobný stav i vývoj je i v případě užitných vzorů. Zde kromě podniků mezi aktivní instituce v regionu patří dále i **BC AV, JU a VŠTE**.

STUDENTI A ABSOLVENTI PŘÍRODOVĚDNÝCH A TECHNICKÝCH OBORŮ VZDĚLÁNÍ

- **Počet studentů přírodovědných oborů mírně roste** (roste zejm. podíl studentů magisterských oborů). Podíl na celkovém počtu studentů v JČK patří v **dlouhodobě mezi nejnižší** mezi kraji a cca o 1 % nižší než průměr ČR. Z hlediska oborů mají **nejvyšší podíl studenti biologických a příbuzných věd**.
- **Celkový počet studentů i absolventů technických oborů v JČK průběžně postupně klesá**, klesá také jejich podíl na celk. počtu studentů v kraji. Nejvíce studentů v Jčk je v oborech **inženýrství a strojírenství**. Významný podíl mají v Jčk i studenti **oborů architektury a stavebnictví**.

VaV a INOVACE V PODNIKATELSKÉM SEKTORU

- Cca **25 % podniků provádějících VaV jsou pod zahraniční kontrolou** (přes 70 % objemu výdajů).
- Nejčastěji je VaV prováděn ve **zpracovatelském průmyslu** (zejm. „výroba dopr. prostředků“), nejvíce pracovníků VaV ve firmách nad 250 zaměstnanců.
- **Podíl inovujících podniků v JČK (51,5 %) patří mezi kraje k nejnižším (průměr ČR je 53,6 %)**.
- **Intenzita inovací** (tj podíl nákladů na inovační činnosti na celkových tržbách podniků provádějících v letech 2018 až 2020 inovace) **je v Jčk pouze 2,7 %, což je druhý nejmenší podíl** po Ústeckém kraji (2,1 %) a výrazně menší než v Karlovarském (7,3 %), Olomouckém (7,2 %) nebo Středočeském (6,3 %) kraji.
- **Hodnoty intenzity inovací k roku 2018 a 2020 (a intenzita technických inovací k roku 2016) jsou v Jčk podprůměrné ve srovnání s dalšími kraji**.
- **Náklady podniků v JČK vynaložené na inovace 2018-2020 jsou 3. nejnižší v mezikrajském srovnání**.
- Nejvíce financí je vynakládáno na pořízení strojů, zařízení a softwaru, dále na vnitropodnikový výzkum a vývoj (personální náklady).
- **Největší podíl tržeb za inovace v Jčk pochází z inovací nižšího řádu (produkty nezměněné nebo málo inovované)** - platí ve všech krajích ČR.

PROSTŘEDÍ PRO VaVal

- **Významné veřejné výzkumné organizace** (BC AV, JU, VŠTE, Algatech, ENKI ad.), **firmy s významným VaV** (např. Robert Bosch Motor Jikov ad.)
- **Zaměření VaV aktivit** veřejného a soukromého sektoru je v častu odlišné
- Základní infrastruktura pro podporu inovačního podnikání (JVTP)
- **Ustanovené funkční struktury** (krajská komise pro inovace, inovační platformy, pravidelná vzájemná spolupráce subjektů VaVal v regionu)
- Dlouhodobě se daří **realizovat nástroj Smart akcelerátor** (financováno z EU) na podporu rozvoje prostředí pro VaVal

2 Návrhová část RIS3 strategie Jihočeského kraje v kostce

Návrhová část RIS3 strategie Jihočeského kraje se opírá o **dlouhodobou vizi požadovaného stavu v oblasti VaVal** (*Jihočeský kraj – region, který posiluje svou konkurenceschopnost a odolnost díky rozvoji inovativních, chytrých a udržitelných řešení a současně nabízí lidem příjemné, čisté a kvalitní prostředí pro studium, pracovní a rodinný život a osobnostní rozvoj*) a zahrnuje 2 základní úrovně: Klíčové oblasti změn a Domény chytré specializace. Pozornost je v kraji potřeba věnovat také reakci na **megatrendy a společenské výzvy** prostřednictvím výzkumných, vývojových a inovačních aktivit.

2.1 Klíčové oblasti změn

4 Klíčové oblasti změn = průřezová témata pro zlepšení konkurenceschopnosti regionální ekonomiky a jejímu posunu směrem ke znalostní ekonomice

Klíčová oblast změn A – Kvalitní lidské zdroje pro výzkum, vývoj a inovace. Hlavním obsahem této klíčové oblasti změn je stabilizace a rozvoj prostředí, které ovlivňuje chuť a vůli lidí, kteří se uplatňují nebo se plánují uplatnit v oblasti vědy, výzkumu a inovací, aby studovali, pracovali a žili v Jihočeském kraji. Současně je cílem také podpořit v lidech již v době jejich vzdělávání, ale i během následujících životních období zájem o podnikání a rozvíjet jejich kreativitu.

Klíčová oblast změn B – Spolupráce, transfer znalostí a technologií, infrastruktura. Základním smyslem této klíčové oblasti změn je posílit vzájemnou spolupráci napříč spektrem výzkumných organizací, firem, vzdělávacích institucí a dalších subjektů, které jsou různou měrou zapojeny do oblasti výzkumu, vývoje a inovací v Jihočeském kraji. Nezbytnou podmínkou rozvoje spolupráce je i potřebná infrastruktura a vybavenost, stejně jako funkční a aktivní regionální inovační ekosystém.

Klíčová oblast změn C – Rozvoj podnikání a zvyšování inovační výkonnosti. Tato klíčová oblast změn se zaměřuje na rozvoj podmínek, které podpoří další rozvoj podnikavosti a podnikání (zejména v jeho počátečních fázích), které přispěje ke zvýšení konkurenceschopnosti prostřednictvím rozvoje inovací. Současně je obsahem klíčové oblasti změn i snaha o vytváření podmínek pro vznik a rozvoj úspěšných startupů v regionu, a to v různých odvětvích a oborech. Předpokladem pro to je dostatek vhodných podpůrných nástrojů, ale také rozvoj systematické práce s těmito komunitami, a to včetně podpory internacionalizace.

Klíčová oblast změn D – Digitální transformace, udržitelnost a chytrá řešení. Podpora opatření vyplývajících z tzv. souběžné zelené a digitální transformace, hledání a zavádění chytrých řešení v podnikatelském i veřejném sektoru patří mezi oblasti, které mohou zásadním způsobem přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu. Do této klíčové oblasti změn náleží oblasti, které jsou také zásadní z hlediska posilování udržitelnosti a odolnosti regionu jako celku – ať už se jedná o environmentální odvětví, energetiku, dopravu nebo sociální oblast či cestovní ruch.

2.2 Domény chytré specializace

5 Domén chytré specializace = identifikované oblasti, díky kterým může region posilovat svou konkurenceschopnost prostřednictvím výzkumných, vývojových a inovačních aktivit:

Doména „**Strojrenství a mechatronika**“, Doména „**Udržitelná doprava**“, Doména „**Elektronika a elektrotechnika a IT**“, Doména „**Zelené technologie, biotechnologie, bioekonomika, udržitelné zemědělství a potravinové zdroje**“, Doména „**Udržitelná energetika**“.

Při vymezení domén chytré specializace v rámci RIS3 strategie Jihočeského kraje 2021-2027 **byly zohledněny zejména následující parametry:**

- Objem výdajů do oblasti VaVal (dle jejich výše a dle sektorů provádění);
- Zaměření výzkumných a vývojových aktivit realizovaných podnikatelským sektorem v Jihočeském kraji;
- Zaměření výzkumných a vývojových aktivit realizovaných veřejným (vládním a vysokoškolským) sektorem v Jihočeském kraji;
- Orientace a zaměření projektů realizovaných v rámci programů zaměřených na aktivity v oblasti VaVal;
- Význam odvětví/oborů z hlediska zaměstnanosti a z hlediska významu pro regionální hospodářství;
- Význam odvětví/oborů z hlediska potenciálu podílet se na řešení dlouhodobých společenských výzev a megatrendů.

